

ੴ

ਸੋਹਿਲਾ ਸਾਹਿਬ

ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਵੱਲ ਯਾਤਰਾ

ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ

ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਾਰਣੀ

ਸੋਹਿਲਾ ਸਾਹਿਬ-----	1
ਅਰਦਾਸ-----	7
ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ-----	11
ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ-----	13
ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ-----	15
ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੱਤ-----	19

We are distributing Free Gutkas, Divine message of the Guru globally in all the major languages, To Continue this Monumental task, please donate at <https://sggsonline.com/donation>

This Sewa has been done by Sewadars & SikhBookClub.

This text is only a translation and only gives the essence of the Guru's Divine word. For a more complete understanding, please read the Gurumukhi Sri Guru Granth Sahib Ji. If any errors are noticed, please notify us immediately via email at walnut@gmail.com.

Publisher: SikhBookClub.com

ਸੋਹਿਲਾ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ਸੋਹਿਲਾ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਜੈ ਘਰਿ ਕੀਰਤਿ ਆਖੀਐ ਕਰਤੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬੀਚਾਰੇ ॥

ਹੇ ਭਾਈ, ਜਿਸ ਸਤਸੰਗ-ਘਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਿਵਰਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ ॥੧॥

ਉਸ ਸਤਸੰਗ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਤੂੰ ਭੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰ ਤੇ ਰਚਨਹਾਰ ਨੂੰ ਅਰਾਧ।

ਤੁਮ ਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ ॥

ਹੇ ਭਾਈ ਤੂੰ ਪਿਆਰੇ ਨਿਰਭਉ ਖਸਮ ਦੀ ਸਿਫਤਿ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾ (ਅਤੇ ਆਖ)

ਹਉ ਵਾਰੀ ਜਿਤੁ ਸੋਹਿਲੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਮੈਂ ਸਦਕੇ ਹਾਂ ਉਸ ਸਿਫਤਿ-ਦੇ-ਗੀਤ ਤੋਂ ਜਿਸ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ ਸਦਾ ਦਾ ਸੁਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਨਿਤ ਨਿਤ ਜੀਅੜੇ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਦੇਖੈਗਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ॥

ਜਿਸ ਖਸਮ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ) ਸਦਾ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਦਾਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮਾਲਕ (ਹਰੇਕ ਜੀਵ ਦੀ) ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਤੇਰੇ ਦਾਨੈ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਤਿਸੁ ਦਾਤੇ ਕਵਣੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥੨॥

ਹੇ ਜਿੰਦੇ, ਜਿਸ ਦਾਤਾਰ ਦੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲ ਤੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਦਾਤਾਰ ਦਾ ਭੀ ਕੀਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਤੂੰ ਲਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸੰਬਤਿ ਸਾਹਾ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿ ਕਰਿ ਪਾਵਹੁ ਤੇਲੁ ॥

ਉਹ ਸੰਮਤ ਉਹ ਦਿਹਾੜਾ (ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ) ਮਿਥਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ (ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਦੇ ਦੇਸ ਜਾਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਹੇ-ਚਿੱਠੀ ਆਉਣੀ ਹੈ)। ਮੇਰੀਓ ਸਖੀਓ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਤੇਲ ਪਾਵੋ।

ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸੜੀਆ ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬ ਸਿਉ ਮੇਲੁ ॥੩॥

ਹੇ ਸੱਜਣ ਸਹੇਲੀਓ! ਰਲ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਂਝੀਏਂ ਪਾਓ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਹਣੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਭੀ ਦਿਓ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਏ।

ਘਰਿ ਘਰਿ ਏਹੇ ਪਾਹੁਚਾ ਸਦੜੇ ਨਿਤ ਪਵੰਨਿ ॥

ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ ਮੌਤ ਦੀ ਇਹ ਸਾਰੇ-ਚਿੱਠੀ ਹਰੇਕ ਘਰ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਸੱਦੇ ਨਿਤ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਦਣਹਾਰਾ ਸਿਮਰੀਐ ਨਾਨਕ ਸੇ ਦਿਹ ਆਵੰਨਿ ॥੪॥੧॥

ਹੇ ਨਾਨਕ! ਉਸ ਸੱਦਾ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਤੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਭੀ ਉਹ ਦਿਨ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਛਿਅ ਘਰ ਛਿਅ ਗੁਰ ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ ॥

ਛੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਹਨ, ਛੇ ਹੀ (ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਦੇ) ਚਲਾਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਛੇ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧਾਂਤ ਹਨ।

ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਏਕੇ ਵੇਸ ਅਨੇਕ ॥੧॥

ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਮੂਲ-ਗੁਰੂ ਇੱਕ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਵੇਸ ਹਨ।

ਬਾਬਾ ਜੈ ਘਰਿ ਕਰਤੇ ਕੀਰਤਿ ਹੋਇ ॥

ਹੇ ਭਾਈ! ਜਿਸ ਸਤਸੰਗ- ਘਰ ਵਿਚ ਕਰਤਾਰ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,

ਸੇ ਘਰੁ ਰਾਖੁ ਵਡਾਈ ਤੇਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਉਸ ਘਰ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਰੱਖ (ਉਸ ਸਤਸੰਗ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਈ ਰੱਖ) ਇਸੇ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਭਲਾਈ ਹੈ

ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ ਥਿਤੀ ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਹੋਆ ॥

ਜਿਵੇਂ ਵਿਸੁਏ, ਚਸੇ, ਘੜੀਆਂ, ਪਹਰ, ਥਿੱਤਾਂ, ਵਾਰ, ਮਹੀਨਾ (ਆਦਿਕ),

ਸੂਰਜੁ ਏਕੇ ਰੁਤਿ ਅਨੇਕ ॥

ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਰੁੱਤਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੂਰਜ ਇਕੋ ਹੀ ਹੈ (ਜਿਸ ਦੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵਖ ਵਖ ਰੂਪ ਹਨ),

ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥੨॥੨॥

ਹੇ ਨਾਨਕ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਇੱਕ ਹੈ ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਹੀ ਅਨੇਕਾਂ ਵੇਸ ਹਨ।

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ ॥

ਸਾਰਾ ਆਕਾਸ਼ (ਮਾਨੋ) ਥਾਲ ਹੈ ਤੇ ਸੂਰਜ ਤੇ ਚੰਦ ਉਸ ਥਾਲ ਵਿਚ ਦੀਵੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਤਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ, ਮਾਨੋ, ਥਾਲ ਵਿਚ ਮੋਤੀ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਧੂਪੁ ਮਲਆਨਲੇ ਪਵਣੁ ਚਵਰੇ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥੧॥

ਮਲਯ ਪਰਬਤ ਵਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਵਾ, ਮਾਨੋ, ਧੂਪ (ਧੁਖ ਰਿਹਾ) ਹੈ, ਤੇ ਹਵਾ ਚੌਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਬਨਸਪਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਫੁੱਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ

ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥ ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ॥

ਹੇ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਡਰ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ! ਇਹ ਤੇਰੀ ਕੈਸੀ ਅਦਭੁਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਆਰਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ!

ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਰੁਮਕ ਰਹੀ ਇੱਕੋ ਜੀਵਨ-ਰੌਂ, ਮਾਨੋ, ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ ਵਾਸਤੇ ਨਾਗਾਰੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨ ਨਨ ਨੈਨ ਹਹਿ ਤੇਹਿ ਕਉ ਸਹਸ ਮੂਰਤਿ ਨਨਾ ਏਕ ਤੇਹੀ ॥

ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਹਨ ਪਰ, ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰੀਆਂ ਕੋਈ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ, ਪਰ ਤੇਰੀ ਕੋਈ ਭੀ ਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਹਸ ਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥੨॥

ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇਰੇ ਸੋਹਣੇ ਪੈਰ ਹਨ, ਪਰ ਨਿਰਾਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੇਰਾ ਇੱਕ ਭੀ ਪੈਰ ਨਹੀਂ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਤੇਰੇ ਨੱਕ ਹਨ, ਪਰ ਤੂੰ ਨੱਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ ਹੈਂ। ਤੇਰੇ ਅਜੇਹੇ ਕੰਤਕਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ ॥

ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਉਹੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤੀ ਵਰਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਿਸ ਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ ॥

ਉਸ ਜੋਤਿ ਦੇ ਪਰਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਵਿਚ ਚਾਨਣ (ਸੁਝ-ਬੁਝ) ਹੈ।

ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥

ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਜੋਤਿ ਹੈ।

ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥੩॥

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਰਨਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਆਰਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।

ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ ॥

ਹੇ ਹਰੀ! ਤੇਰੇ ਚਰਨ-ਰੂਪ ਕੌਲ-ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਰਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਮਨ ਲਲਚਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਇਸੇ ਰਸ ਦੀ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾ ਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥

ਹੇ ਹਰੀ! ਮੈਨੂੰ ਨਾਨਕ ਪਪੀਹੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿਹਰ ਦਾ ਜਲ ਦੇਹ, ਜਿਸ ਦੀ ਬਰਕਤਿ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਟਿਕਿਆ ਰਹਾਂ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ ਮਿਲਿ ਸਾਧੁ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥

ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਇਹ ਸਰੀਰ- ਸ਼ਹਰ ਕਾਮ ਅਤੇ ਕ੍ਰੋਧ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਆਦਿਕ ਦੇ ਇਸ ਜੋੜ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੧॥

ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਬਲੇ ਕੀਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਸੰਜੋਗਾਂ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਰਿ ਸਾਧੁ ਅੰਜੁਲੀ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥

(ਹੇ ਭਾਈ!) ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਜੋੜ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਭਲਾ ਕੰਮ ਹੈ।

ਕਰਿ ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਢਹਿ ਪਉ (ਲੰਮਾ ਪੈ ਕੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰ), ਇਹ ਬੜਾ ਨੇਕ ਕੰਮ ਹੈ।

ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਣਿਆ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ ਕੰਡਾ ਹੇ ॥

ਜੇਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਅਹੰਕਾਰ ਦਾ (ਮਾਨੋ) ਕੰਡਾ ਚੁੱਭਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਿਉ ਜਿਉ ਚਲਹਿ ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਮਕਾਲੁ ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥੨॥

ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਹ ਤੁਰਦੇ ਹਨ (ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਉਹ ਹਉਮੈ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੀ ਵਰਤੋਂ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਹਉਮੈ ਦਾ ਉਹ ਕੰਡਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ) ਚੁੱਭਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੁੱਖ ਪਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਆਤਮਕ ਮੌਤ-ਰੂਪ ਡੰਡਾ ਸਹਾਰਦੇ ਹਨ।

ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੈ ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ ॥

ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਬੰਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦਾ ਦੁੱਖ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ ਪਰਮੇਸਰੁ ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥੩॥

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾਸ਼ ਨਾਹ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਪਰਮੇਸਰ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਭਾ ਸਾਰੇ ਖੰਡਾਂ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਹਮ ਗਰੀਬ ਮਸਕੀਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ ॥

ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਅਸੀਂ ਜੀਵ ਤੇਰੇ ਦਰ ਦੇ ਨਿਮਾਣੇ ਗਰੀਬੜੇ ਹਾਂ। ਤੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਹਾਈ ਹੈਂ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲੈ।

ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥੪॥੪॥

ਹੇ ਦਾਸ ਨਾਨਕ! ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਸਹਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਨਾਮ ਵਿਚ ਹੀ ਆਤਮਕ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸੁਣਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੇਲਾ ॥

ਹੇ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰੋ! ਸੁਣੋ! ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ-(ਹੁਣ) ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੇਲਾ ਹੈ।

ਈਹਾ ਖਾਟਿ ਚਲਹੁ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਆਗੈ ਬਸਨੁ ਸੁਹੇਲਾ ॥੧॥

ਜੇ ਇਸ ਜਨਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਖੱਟੀ ਖੱਟ ਕੇ ਜਾਵੋਗੇ, ਅਤੇ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਇਗਾ

ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾਰੇ ॥

ਦਿਨ ਰਾਤ (ਬੀਤ ਕੇ) ਉਮਰ ਘਟਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥

ਹੇ ਮਨ! ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹ।

ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਕਾਰੁ ਸੰਸੇ ਮਹਿ ਤਰਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ॥

ਇਹ ਜਗਤ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। (ਜਗਤ ਦੇ ਜੀਵ) ਤੌਖਲਿਆਂ ਵਿਚ (ਭੁੱਬ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ) ਉਹੀ ਮਨੁੱਖ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਪਾ ਲਈ ਹੈ।

ਜਿਸਹਿ ਜਗਾਇ ਪੀਆਵੈ ਇਹੁ ਰਸੁ ਅਕਥ ਕਥਾ ਤਿਨਿ ਜਾਨੀ ॥੨॥

ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਜਗਾ ਕੇ ਇਹ ਨਾਮ-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਿਲਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾਂ ਬਿਆਨ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਜਾ ਕਉ ਆਏ ਸੋਈ ਬਿਹਾਝਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥

(ਹੇ ਭਾਈ!) ਜਿਸ ਕੰਮ ਵਾਸਤੇ (ਇੱਥੇ) ਆਏ ਹੋ, ਉਸ ਦਾ ਵਣਜ ਕਰੋ। ਉਹ ਹਰਿ-ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ (ਹੀ) ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ ॥੩॥

ਆਤਮਕ ਅਡੋਲਤਾ ਦੇ ਆਨੰਦ ਵਿਚ ਟਿਕ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹਿਰਦੇ-ਘਰ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਲੱਭੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੜ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੋੜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ ॥

ਹੇ ਹਰੇਕ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਸਿਰਜਨਹਾਰ! ਮੇਰੇ ਮਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕਰ,

ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖ ਮਾਰੈ ਮੇ ਕਉ ਕਰਿ ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰੇ ॥੪॥੫॥

ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਤੈਥੋਂ ਇਹੀ ਸੁਖ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਬਣਾ ਦੇਹ।

ਅਰਦਾਸ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹਿ ॥

ਰੱਬ ਇੱਕ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਜਿੱਤ ਅਸਚਰਜ ਗੁਰੂ (ਪਰਮਾਤਮਾ) ਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ।

ਆਦਰਯੋਗ ਤਲਵਾਰ (ਦੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ) ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੇ!

ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗੋਤੀ ਜੀ ਕੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦॥

ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰੀ ਗਈ ਸਤਿਕਾਰਤ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਓਡ।

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੋਤੀ ਸਿਮਰਿ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈ ਧਿਆਇ ॥

ਪਹਿਲਾਂ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ (ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਰਮਾਤਮਾ); ਤਦੋਂ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ (ਉਸ ਦੇ ਆਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ) ਯਾਦ ਕਰ।

ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸੁ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ ॥

ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ; ਉਹ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ! (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ)

ਅਰਜਨ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਸਿਮਰੋ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ ॥

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ, ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੁਰੂ ਹਰਿਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋ। (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ)

ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਡਿਠੈ ਸਭਿ ਦੁਖ ਜਾਇ ॥

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਅਤੇ ਸਿਮਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯੋਗਦਾਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿਓ)

ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰਿਐ ਘਰ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ ॥

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ ਤਾਂ ਰੂਹਾਨੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਨੌ ਸਰੋਤ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਜਲਦੀ ਆਉਣਗੇ।

ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥

ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਦਸਵਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ! ਸਭ ਥਾਂਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਤਮਕ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ)। ਹੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ! ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰੋ।

ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਜੇਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਸਤਿਕਾਰਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਅਤੇ ਮਨਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ; ਅਚਰਜ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਚੌਹਾਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ, ਚਾਲ੍ਹੀਆਂ ਮੁਕਤਿਆਂ, ਹਠੀਆਂ ਜਪੀਆਂ, ਤਪੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ, ਦੇਗ ਚਲਾਈ, ਤੇਗ ਵਾਹੀ, ਦੇਖ ਕੇ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ, ਸਚਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਚਾਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ (ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ) ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੇ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ; ਚਾਲੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਵਿੱਚੋਂ; ਅਥਾਹ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ; ਨਾਮ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ; ਜਿਹੜੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਸਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤਿ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਫਤ ਰਸੋਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚਲਾਈਆਂ (ਸੱਚ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ); ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸਨ; ਅਚਰਜ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਨੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿੱਤੇ, ਬੰਦ ਬੰਦ ਕਟਾਏ, ਖੋਪਰੀਆਂ ਲੁਹਾਈਆਂ, ਚਰਖੜੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਆਰਿਆਂ ਨਾਲ ਚਿਰਾਏ ਗਏ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ, ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਬਾਹੀ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਬੋਲੋ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਲੱਖਣ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਅਤੇ ਯਾਦ ਕਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜੋੜ ਤੋਂ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਲਿਆ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੋਪੜੀ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹੀਆਂ 'ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਘੁੰਮਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ; ਜੋ ਆਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਿਆ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ; ਅਚਰਜ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

ਪੰਜਾਂ ਤਖਤਾਂ, ਸਰਬੱਤ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ ਕੇ ਬੋਲੇ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!

ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵੱਲ ਮੋੜੋ; ਉਚਾਰਨ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

**ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਕੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ, ਚਿੱਤ ਆਵਨ ਕਾ ਸਦਕਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੋਵੇ।**

ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਖਾਲਸਾ ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਅਜਿਹੇ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

**ਜਹਾਂ ਜਹਾਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਤਹਾਂ ਤਹਾਂ ਰਛਿਆ ਰਿਆਇਤ, ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ,
ਬਿਰਦ ਕੀ ਪੈਜ, ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ, ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸਹਾਇ, ਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ, ਬੋਲੇ ਜੀ
ਵਾਹਿਗੁਰੂ!**

ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਖਾਲਸਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ; ਮੁਫਤ ਰਸੋਈ ਅਤੇ ਤਲਵਾਰ ਕਦੇ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ; ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਰੱਖ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਬਖਸ਼ੋ; ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਤਲਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਵੇ; ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸਦਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ੋ; ਅਚਰਜ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

**ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦਾਨ, ਕੇਸ ਦਾਨ, ਰਹਿਤ ਦਾਨ, ਬਿਬੇਕ ਦਾਨ, ਵਿਸਾਹ ਦਾਨ, ਭਰੋਸਾ ਦਾਨ,
ਦਾਨਾਂ ਸਿਰ ਦਾਨ, ਨਾਮ ਦਾਨ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੀ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ, ਚੌਕੀਆਂ, ਝੰਡੇ, ਬੁੰਗੇ, ਜੁਗੋ
ਜੁਗ ਅਟੱਲ, ਧਰਮ ਕਾ ਜੈਕਾਰ, ਬੋਲੇ ਜੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ!!!**

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਦਾਤ, ਲੰਬੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਦਾਤ, ਸਿੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਦਾਤ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਦੀ ਦਾਤ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਾਤ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦਾਤ ਅਤੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦਾਤ ਬਖਸ਼ੋ। ਹੇ ਹਰੀ! ਕੋਇਅਰ, ਮਹਿਲ ਅਤੇ ਬੈਨਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ; ਸੱਚ ਦੀ ਕਦੇ ਜਿੱਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਉਚਾਰਨ ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ!

ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ, ਮਤ ਉੱਚੀ ਮਤ ਦਾ ਰਾਖਾ ਆਪ ਵਾਹਿਗੁਰੂ।

ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਨਿਮਾਣੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ; ਹੇ ਹਰੀ! ਤੇਰੀ ਸਿਆਣਪ ਦਾ ਰਾਖਾ ਹੈ।

**ਹੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਣ, ਨਿਤਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਾਣ, ਨਿਓਟਿਆਂ ਦੀ ਓਟ, ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ!
ਆਪ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ.....ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਜੀ।**

ਹੇ ਸੱਚੇ ਪਿਤਾ, ਵਾਹੇ ਗੁਰੂ! ਤੁਸੀਂ ਮਸਕੀਨਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ (ਇੱਥੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੌਕੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੀ ਥਾਂ)।

ਅੱਖਰ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁੱਲ ਚੁੱਕ ਮਾਫ ਕਰਨੀ। ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਨੇ।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰੋ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੋ।

ਸੇਈ ਪਿਆਰੇ ਮੇਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਿਲਿਆਂ ਤੇਰਾ ਨ ਚਿੱਤਆਵੇ। ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ, ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੱਚੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਹੇ ਹਰੀ! ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ, ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਉੱਚਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੇਰੀ ਰਜ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ।

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ

ਖ਼ਾਲਸਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਹੈ; ਸਾਰੀ ਜਿੱਤ ਪਰਮੇਸ਼ੁਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ।

ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਦਰਸ਼ਨ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਤਰਕ, ਵਿਆਪਕਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਇਸਦੀ "ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ" ਪਹੁੰਚ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਾਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ (ਸੰਗਤ) ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਸਰਵੋਤਮ ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਸਿਰਜਣਹਾਰ (ਵਾਹਿਗੁਰੂ) ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਦੀਵੀ ਅਨੰਦ ਲਈ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਸਿੱਧਾ ਮਾਰਗ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਫੈਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਕ ਈਸ਼ਵਰਵਾਦੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਪਾਲਣਹਾਰ, ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅਵਤਾਰਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਦਾ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਇਕੱਠੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਨੈਤਿਕ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਦਇਆ, ਉਦਾਰਤਾ, ਧੀਰਜ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਵਰਗੇ ਗੁਣ ਕੇਵਲ ਯਤਨਾਂ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਹੀ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦਾ ਟੀਚਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਗੇੜ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ (ਨਾਮ) ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਾਮ ਮਾਰਗ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਯਾਦ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਰਧਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪੰਜ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਾਮ (ਇੱਛਾ), ਕ੍ਰੋਧ (ਕ੍ਰੋਧ), ਲੋਭ (ਲੋਭ), ਮੋਹ (ਸੰਸਾਰੀ ਮੋਹ) ਅਤੇ ਅਹੰਕਾਰ (ਹੰਕਾਰ) ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ, ਸ਼ਗਨ ਅਤੇ ਤਪੱਸਿਆ ਵਰਗੇ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਅਭੇਦ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਚੱਲ ਕੇ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ ਜਾਂ ਭਗਤੀ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਗਿਆਨ ਮਾਰਗ (ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਾਰਗ) ਅਤੇ ਕਰਮ ਮਾਰਗ (ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮਾਰਗ) ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਟੀਚੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ, ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਧਰਮ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ (ਗ੍ਰਹਿਸਤ) ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਤਿਆਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਨਿਆਵੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਲਾਲਚਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਇੱਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਆਮ ਤਣਾਅ

ਅਤੇ ਗੜਬੜ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਪਾਹੀ, ਅਤੇ ਰੱਬ ਲਈ ਸੰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਇੱਕ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡੀ ਅਤੇ ਇੱਕ "ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਧਰਮ" ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਤ, ਨਸਲ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕੰਨਿਆ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਸਤੀ (ਵਿਧਵਾ ਸਾੜਨ) ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਧਵਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਦਾ ਵੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਰਦਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ (ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਨ ਨੂੰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਨਾਮ (ਨਾਮ) ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਕੰਮ (ਕਿਰਤ ਕਰਨ) ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਕਮਾਉਣ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਭੀਖ ਮੰਗ ਕੇ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ। ਵੰਡ ਛਕਣਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਦਸਵੰਧ (ਉਸਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ 10%) ਰਾਹੀਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ। ਹਰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਮੁਫਤ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਰਸੋਈ (ਲੰਗਰ) ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਇਸ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਆਸ਼ਾਵਾਦ ਅਤੇ ਆਸ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਾਸ਼ਾਵਾਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਖੁਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਸਦੀਵੀ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਰਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਜੀਵਤ ਮਨੁੱਖੀ ਗੁਰੂ (ਦੇਹਧਾਰੀ) ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਦਸਤਾਰ ਸਿੱਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਗਭਗ 1500 ਈਸਵੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ ਹੈ।

ਦਸਤਾਰ ਜਾਂ "ਪਗੜੀ" ਅਕਸਰ "ਪੱਗ" ਜਾਂ "ਦਸਤਾਰ" ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਪਹਿਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਹੈਂਡਡ੍ਰੈਸ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਕਾਰਫ਼ ਵਰਗੇ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਸਿਰ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਜਖਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ "ਟੋਪੀ" ਜਾਂ ਪਟਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਪੱਗ ਸਿਰਫ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ; ਨੀਵੇਂ ਦਰਜੇ ਦੇ ਜਾਂ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਭਾਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਕੱਟੇ ਵਾਲ ਰੱਖਣੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜ ਕੇ ਜਾਂ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ 1469 ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧਰਮ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਲਗ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਪਗੜੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦਸਤਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਬਦ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਦਸਤਾਰਾਂ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਨ। ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਗੜੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਿਰਫ ਕੁਲੀਨਤਾ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਿਰਫ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੱਗੜੀ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਇਸ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਰ ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਉੱਚ ਨੈਤਿਕ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਲਈ ਪਹਿਨਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਲਸਾ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਖਾਲਸਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ "ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ" ਹੋਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਲੱਖਣ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭੀੜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ; ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ 'ਸੇਂਟ-ਸੇਲਜਰਜ਼' ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਸਗੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੱਭਿਆ ਵੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਮਰਦ ਜਾਂ ਔਰਤ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੱਗ ਸਿਰਫ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਪੱਟੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਦੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦਸਤਾਰ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਨੀ ਜਾਂਦੀ ਆਸਥਾ ਦੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਤੇ ਅਸਥਾਈ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪ੍ਰਤੀਕਵਾਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਨ - ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਸਮਰਪਣ, ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕਤਾ, ਪਰ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਹੈ - ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ, ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ। ਖਾਲਸਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ

"ਦਸਤਾਰ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਕੌਰਾਂ ਵਜੋਂ ਤਾਜ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਾਡੀ ਆਪਣੀ ਉੱਚ ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਸਣ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।

ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ, ਇਹ ਪੌਜ਼ੈਕਟਿਵ ਪਛਾਣ ਰਾਇਲਟੀ, ਕਿਰਪਾ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਨੰਤ ਦੀ ਮੂਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਪੱਗ ਪੂਰੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਚੁਣਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਜੋਂ ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਛੇ ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹਾ ਵਿਅਕਤੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਹੈ।"

ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕਲੀਸਿਯਾਵਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਖੰਡ ਪਾਠ (ਪਵਿੱਤਰ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਠ) ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਸੰਗੀਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਗਾਇਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ), ਗ੍ਰੰਥੀਆਂ (ਪੁਜਾਰੀ) ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਧਰਮ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਿੰਗ-ਆਧਾਰਿਤ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ,

"ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦ, ਸਭ ਰੱਬ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਰੱਬ ਦੀ ਖੇਡ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਆਖਦਾ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ" - SGGS ਪੰਨਾ 304

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ, ਸ਼ਰਧਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਸਨਮਾਨ, ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਬਲੀਦਾਨ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਔਰਤ ਅਤੇ ਮਰਦ ਇੱਕੋ ਸਿੱਕੇ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਪਰਸਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦ ਔਰਤ ਤੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਔਰਤ ਮਰਦ ਦੇ ਬੀਜ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ: "[ਇਹ] ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ ਜੋ ਦੌੜ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਹੈ" ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ "ਔਰਤ ਨੂੰ ਸਰਾਪ ਅਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, [ਜਦੋਂ] ਔਰਤ ਤੋਂ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।" SGGS ਪੰਨਾ 473.

ਮੁਕਤੀ:

ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਧਰਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਰੱਬ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਉੱਚਤਮ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਖੇਤਰ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ,

“ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰ ਅਤੇ ਨਾਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ” (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ 605)।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੋਹਾਂ ਲਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ

ਬਰਾਬਰ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਬਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਚਾਰ' ਵਿੱਚ, ਐਲਿਸ ਬਾਸਰਕੇ ਨੇ ਕਿਹਾ,

"ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖਿਆ ... ਔਰਤ ਮਰਦ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ"।

ਵਿਆਹ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ - ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਜੀਵਨ, ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਤਿਆਗ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਵਿੱਤਰ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ, ਘਰੇਲੂ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿਆਰੇ ਆਦਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਇੱਕ ਚੱਲਦਾ ਰੂਪਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ, ਮੁਢਲੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕਵੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ, ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:

"ਇੱਕ ਔਰਤ, ਆਪਣੇ ਪੇਕੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਥੰਮ੍ਹ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਚੰਗੇ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ... ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਨੇਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਔਰਤ, ਆਦਮੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੱਧ, ਉਸਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।" (ਵਾਰ, ਸੰ. 16)

ਬਰਾਬਰ ਸਥਿਤੀ

ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਸੰਗਤ (ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਗਤ) ਅਤੇ ਪੰਗਤ (ਇਕੱਠੇ ਖਾਣਾ) ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ, ਉਪਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ, ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਰਦੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਚੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਤੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਮਾਈ ਭਾਗੋ, ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ, ਰਾਣੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ, ਰਾਣੀ ਸਦਾ ਕੌਰ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ।

ਸਿੱਖਿਆ

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੁੰਜੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, "ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ" (ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨਾ 831)।

ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਬਣਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 52 ਔਰਤਾਂ ਸਨ। 'ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ' ਵਿੱਚ ਡਾ: ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, "ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਫੜ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਲੋਕ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ"।

ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ

ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰਦਾ ਨਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਿੰਗ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ, "ਉਹ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨਣ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਬੇਚੈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨ ਭੈੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ." SGGS, ਪੰਨਾ 16

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਮਨ ਨੂੰ ਭੈੜੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਪਾਨ (ਤਲਵਾਰ) ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਔਰਤਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਰਦਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

SGGS ਹਵਾਲੇ:

"ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਦੀ ਜੋਤਿ ਚਮਕ ਰਹੀ ਹੈ." sggs Page 223.

ਔਰਤ ਤੋਂ ਮਰਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਔਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਦਮੀ ਦਾ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਔਰਤ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੰਗਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਔਰਤ ਉਸਦੀ ਦੇਸਤ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਔਰਤ ਰਾਹੀਂ, ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਔਰਤ ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਔਰਤ ਨਾਲ ਉਹ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਿਉਂ ਕਹੀਏ? ਉਸ ਤੋਂ ਰਾਜੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਤੋਂ ਔਰਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਔਰਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਪੰਨਾ 473

ਦਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ: "ਹੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਅਤੇ ਦਾਜ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਿਓ।" ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ, ਪੰਨਾ 78, ਪੰਕਤੀ 18 SGGS

ਪਰਦੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾਰੇ: "ਠਹਿਰ ਜਾਏ, ਹੇ ਨੂੰਹ-ਤੂੰ ਮੂੰਹ ਨਾ ਢੱਕੀਂ। ਆਖਰ ਇਹ ਤੇਰਾ ਅੱਧਾ ਖੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਜਿਹੜਾ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੂੰਹ ਢੱਕਦਾ ਸੀ। ;ਉਸ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ-ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਨਾ ਚੱਲੋ, ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇਹੀ ਖੂਬੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਲੋਕ ਕਹਿਣਗੇ, "ਕੌੜੀ ਵਹੁਟੀ ਆਈ ਹੈ" ਤੇਰਾ ਪਰਦਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸੱਚਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਤੂੰ ਛੱਡ, ਨੱਚਦਾ ਤੇ ਗਾਉਂਦਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਫਤ-ਸਾਲਾਹ।-ਪੰਨਾ 484, SGGGS

ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ: "ਆਓ, ਮੇਰੀਆਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਸਾਥੀਓ; ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲਵੱਕੜੀ ਵਿੱਚ ਘੁਮਾਓ। ਆਓ ਇਕੱਠੇ ਹੋਈਏ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਬ-ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਪਤੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਏ।" - ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਪੰਨਾ 17, SGGGS.

"ਮਿੱਤਰ, ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਕਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੀਂਦੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਮਨ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ" - ਐਸਜੀਜੀਐਸ ਪੰਨਾ 16

ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੱਤ

ਨਿਮਰਤਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਅੱਗੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਮਰਤਾ ਜਾਂ ਨਿਮਰਤਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਨੇੜਿਓਂ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਨਿਮਰਤਾ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ "ਨਿਮਰਤਾ", "ਉਦਾਰਤਾ" ਜਾਂ "ਨਿਮਰਤਾ" ਹੈ। ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਮਨ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਖੇਤਰ - ਉਪਰੋਕਤ ਇੱਕ ਸਹੀ ਵਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਣ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਚਾਰ ਗੁਣ ਹਨ: ਸੱਚ (ਸਤਿ), ਸੰਤੋਖ (ਸੰਤੋਖ), ਦਇਆ (ਦਯਾ) ਅਤੇ ਪਿਆਰ (ਪਿਆਰ)।

ਇਹ ਪੰਜ ਗੁਣ ਸਿੱਖ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ:

"ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਫਲ ਅਨੁਭਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ। ਪਰਮਾਤਮਾ-ਸਚੇਤ ਜੀਵ ਨਿਮਰਤਾ ਵਿੱਚ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਭੀਖ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਦੇਵਤਾ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ"

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ:

"ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ, ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਨਾਮ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁੱਧ ਕਰੋ।" - SGGS ਪੰਨਾ 4.

"ਸੰਤੋਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੰਦਰੀਆਂ, ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਕਟੋਰਾ, ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਸੁਆਹ ਬਣਾਓ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋ।" - ਐਸਜੀਜੀਐਸ ਪੰਨਾ 6.

"ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਹਨ।" SGGS ਪੰਨਾ 8.

"ਨਿਮਰਤਾ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਸੁਝ ਮੇਰੀ ਸੱਸ ਅਤੇ ਸਹੁਰਾ ਹੈ" - SGGS ਪੰਨਾ 152.

ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਵੱਲ ਯਾਤਰਾ

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਇੱਕ ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਤ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਸੰਕਲਨ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰੱਬੀ ਨਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਗ੍ਰੰਥ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨਾਲ ਨੈਤਿਕ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਰਦਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਆਤਮਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕਤਾ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਮਾਨਤਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਇਆ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰ ਸਮੇਂ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਯਾਦ ਕਰਨਾ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਜੀਵਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਲਈ ਇਸ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਧਾਈਆਂ। ਅਨੁਵਾਦ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਪੂਰਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾਵਿ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਮਿਥਿਹਾਸਿਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਪ੍ਰਲਹਦ, ਹਰਨਾਕਸ਼, ਲਕਸ਼ਮੀ, ਬ੍ਰਹਮਾ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਪੜ੍ਹੋ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝੋ। ਧਿਆਨ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਇਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕੰਮ ਕਈ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰੱਬੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ walnut@gmail.com 'ਤੇ ਬੇਝਿਜਕ ਈਮੇਲ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਾਂਗੇ।